

Podejście Leader w okresie 2014-2020

Propozycje Komisji Europejskiej

oraz wstępne stanowisko
Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Wydział Leader
Departament Rozwoju Obszarów Wiejskich
Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi

październik 2012

Podejście leader w latach 2007-2013

■ Uregulowane niezależnie

■ Oś 4 Leader

■ w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 (PROW 2007-2013)

■ EFRROW – Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich

■ Oś priorytetowa 4: zrównoważony rozwój obszarów zależnych głównie od rybactwa

■ w ramach Programu Operacyjnego „Zrównoważony rozwój sektora rybołówstwa i nadbrzeżnych obszarów rybackich 2007 – 2013” (PO RYBY)

■ EFR – Europejski Fundusz Rybacki

Podejście leader w latach 2014-2020

- Rozwój kierowany przez lokalną społeczność (CLLD)
 - EFRROW – Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich
 - Leader
 - EMFF – Europejski Fundusz Morski i Rybacki
 - Zrównoważony rozwój obszarów rybackich
 - EFS – Europejski Fundusz Społeczny
 - ERDF – Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego

Główne założenia zmian w przepisach UE

- Większa koordynacja wsparcia z funduszy UE
- Wspólne ramy strategiczne (KE), dotyczące wszystkich funduszy i wskazujące tematyczne cele związane z realizacją strategii Europa 2020
- kontrakt partnerski (kraj członkowski) prezentujący planowane wykorzystanie funduszy UE w celu realizacji celów CSF
- Jeden program jeden fundusz
- Podejście Leader jako CLLD (rozwój lokalny kierowany przez lokalną społeczność) obecny w przepisach ogólnych dotyczących wszystkich funduszy

Cele KE odnośnie podejścia lokalnego

- Wzmocnienie wielopoziomowego zarządzania poprzez wielofunduszowe lokalne strategie rozwoju
- Poprawa strategicznych wyborów na poziomie państw członkowskich odnośnie lokalnego rozwoju
- Osiągnięcie tych celów poprzez skoordynowane działania państwa członkowskiego w zakresie realizowania programów współfinansowanych z funduszy europejskich – strategiczne decyzje odnośnie realizowania pewnych elementów polityk rozwojowych na poziomie lokalnym z uwzględnieniem udziału lokalnej społeczności

Przepisy wspólne dla funduszy CSF

■ Rozporządzenie WRS

■ Część druga: Przepisy wspólne stosowane w odniesieniu do funduszy objętych zakresem wspólnych ram strategicznych

■ Tytuł II: Podejście strategiczne

■ Rozdział II: Umowa partnerska

■ Art. 14 (b)

■ Tytuł III: Programowanie

■ Rozdział II: Rozwój kierowany przez lokalną społeczność

■ Art. 28-31

Fundusze objęte CSF (1)

- Umowa partnerska (kontrakt partnerski)
 - Na okres 2014-2020
 - Sporządzana przez państwo członkowskie
 - We współpracy z
 - władzami regionalnymi i innymi władzami publicznymi
 - partnerami gospodarczymi i społecznymi
 - podmiotami reprezentującymi społeczeństwo obywatelskie
 - organizacje pozarządowe
 - Przygotowywana w dialogu z KE
 - Obejmuje całe wsparcie z funduszy CSF

Fundusze objęte CSF (2)

- Umowa partnerska określa m.in.:
 - Zintegrowane podejście do rozwoju terytorialnego wspieranego z funduszy CSF, określające:
 - Mechanizmy na poziomie krajowym i regionalnym zapewniające koordynację między
 - funduszami CSF oraz
 - innymi instrumentami finansowania (UE i państwa członkowskiego)
 - Rozwiązania mające na celu zapewnienie zintegrowanego podejścia do wykorzystania funduszy CSF na CLLD

Fundusze objęte CSF (3)

■ Przepisy ogólne dla CLLD

- Skoncentrowany na konkretnych obszarach sub-regionalnych
- Kierowany przez społeczność w postaci LGD
 - na poziomie decyzji - nie więcej niż 49% głosów dla grupy interesów (bez dominacji)
- Prowadzony na podstawie zintegrowanych i wielosektorowych strategii
- Uwzględnia
 - lokalne potrzeby i potencjał
 - innowacyjność w kontekście lokalnym
 - tworzenie sieci kontaktów
 - współpracę

Fundusze objęte CSF (4)

■ Spójne i skoordynowane wsparcie z funduszy CSF dla CLLD, poprzez skoordynowane:

■ Rozwijanie potencjału

■ Skoordynowany wybór, zatwierdzanie i finansowanie LSR i LGD

■ Państwo członkowskie określa kryteria

- 1 zestaw kryteriów dla całego kraju

■ Wyboru LSR dokonuje komitet wybierający

- 1 komitet krajowy czy 16 komitetów regionalnych?
- udział ekspertów w ocenie
- wybór w ciągu 2 lat od zatwierdzenia umowy partnerskiej + możliwość wyboru przez państwo członkowskie dodatkowych LSR po tej dacie ale tylko do 31.12.2017 (kompromis cypryjski)

Fundusze objęte CSF (5)

- Fundusz wiodący w strategiach wielofunduszowych:
 - Dla finansowania kosztów bieżących LGD
 - Fundusz dominujący w budżecie LSR (konieczność zbilansowania zaangażowania funduszy poszczególnych programów w finansowanie kosztów bieżących)
 - Polska propozycja wprowadzenia do rozp. WRS wspólnego katalogu kwalifikowalnych bieżących kosztów

Fundusze objęte CSF (6)

■ Elementy LSR

- Definicja obszaru i ludności
- Analiza potrzeb i potencjału (SWOT)
- Opis strategii i jej celów, zintegrowanego podejścia i innowacyjnego charakteru oraz hierarchia celów
- Opis procesu zaangażowania społeczności w opracowanie LSR
- Plan działania (jak cele przekładają się na działania)
- Opis rozwiązań w zakresie zarządzania i monitoringu LSR
 - Wykazanie potencjału LGD
- Plan finansowy
 - Planowana alokacja każdego z funduszy CSF

Dodatkowo (na podstawie przepisów krajowych)

- *Odniesienie celów LSR do celów strategii rozwoju danego województwa oraz programów operacyjnych (RPO, PROW, PORyb)*
- *Rozdział dotyczący monitorowania z zestawem wskaźników umożliwiającym monitorowanie w kontekście SRW, RPO, SZRWiR, PROW i PORyb*
- *opis sposobu komunikacji (wewnętrznej i zewnętrznej) LSR*

Fundusze objęte CSF (7)

■ Zadania LGD

- Rozwijanie potencjału podmiotów lokalnych do opracowywania i realizowania operacji
- Opracowanie procedury i kryteriów wyboru
 - > 50% głosów dla partnerów niepublicznych (przedstawicieli lokalnych władz – kompromis cypryjski)
- Zapewnianie spójności z LSR podczas wyboru operacji poprzez uszeregowanie ich pod względem ważności w zależności od ich wkładu w realizację celów strategii
- Opracowanie i publikowanie ogłoszeń o naborach
 - Ewentualnie trwająca procedura składania WOPP
- Przyjmowanie WOPP i ich ocena
- Wybór operacji i ustalanie kwot pomocy
 - Ewentualnie, ostateczna ocena kwalifikowalności w podmiocie wdrażającym
- Monitorowanie realizacji LSR i operacji realizowanych w ramach LSR
- Badania w zakresie oceny LSR

Fundusze objęte CSF (8)

- Jaki zakres kompetencji LGD – propozycje wynikające z symulacji LSR?
 - Przejęcia całości kompetencji w zakresie obsługi małych projektów do 50 tys PLN
 - Bardzo uproszczony system obsługi mikrograntów w ramach tzw. projektów parasolowych
 - Ocena formalna (konieczne jednolite podejście)
 - Delegacja zadań a akredytacja odpowiednich instytucji w poszczególnych funduszach

Tematyczny zakres CLLD

- główne typy działań, które mogłyby być wspierane w ramach instrumentu CLLD:
 - **poprawa dostępu mieszkańców do podstawowych dóbr i usług** (edukacja, pomoc społeczna, zdrowie, kultura/dziedzictwo),
 - **działania z zakresu rynku pracy** (aktywizacja bezrobotnych, pobudzanie lokalnej przedsiębiorczości i lokalnej produkcji, przyciąganie zewnętrznego kapitału, rozwój turystyki),
 - projekty służące **budowaniu zdolności administracyjnych** lokalnych JST, w partnerstwie ze społecznością lokalną (zarządzanie rozwojem, poszukiwanie ścieżki rozwojowej, promowanie atrakcyjności inwestycyjnej, ubieganie się o wsparcie ze środków UE oraz krajowych; przygotowanie do korzystania z innych instrumentów wsparcia UE).

Fundusze objęte CSF (8)

■ Wsparcie:

- Koszty pomocy przygotowawczej
- Operacje w ramach LSR
- Projekty współpracy
 - przygotowanie
 - realizacja
- Koszty bieżące i aktywizacja
 - do 25% wydatków w ramach LSR

Przepisy tylko dla EFRROW

■ „nowe 1698/2005”

■ Tytuł I: Cele i strategie

■ Rozdział II: Misja, cele, priorytety i spójność

■ art. 5 (6)

■ Tytuł III: Wsparcie rozwoju obszarów wiejskich

■ Rozdział I: Środki

■ Sekcja 2: Leader

■ art. 42-45

EFRROW (1)

- **Priorytety UE w zakresie rozwoju obszarów wiejskich**
 - Ułatwianie transferu wiedzy i innowacji w rolnictwie, leśnictwie i na obszarach wiejskich
 - Poprawa konkurencyjności wszystkich rodzajów gospodarki rolnej i zwiększenie rentowności gospodarstw rolnych
 - Poprawa organizacji łańcucha żywnościowego i promowanie zarządzania ryzykiem w rolnictwie
 - Odtwarzanie, chronienie i wzmacnianie ekosystemów zależnych od rolnictwa i leśnictwa
 - Wspieranie efektywnego gospodarowania zasobami i przechodzenia na gospodarkę niskoemisyjną i odporną na zmianę klimatu
- **Zwiększanie włączenia społecznego, ograniczanie ubóstwa i promowanie rozwoju gospodarczego na obszarach wiejskich**
 - **Wspieranie lokalnego rozwoju na obszarach wiejskich**

EFRROW (2)

- Leader jako rozwój lokalny wdrażany w ramach **jednego obszaru tematycznego 6b**, technicznie przypisanego do **jednego celu tematycznego** (cel tematyczny nr 9)
- Pozostawienie możliwości realizowania projektów spełniających cele pozostałych celów tematycznych (w szczególności 3,6, 8, 10 i 11)

EFRRROW (3)

- Określenie „Leader” jedynie dla EFRRROW
 - ogólna nazwa
 - rozwój lokalny kierowany przez lokalną społeczność (CLLD)
 - wspólny instrument oparty na jednolitym pakiecie zasad z uwzględnieniem specyficznych elementów związanych z daną polityką

EFRRROW (4)

■ LGD

- IZ i AP może powierzyć dodatkowe zadania
- Zaliczka do 50% na koszty bieżące i koszty aktywizacji
- Próby wprowadzenia bardziej elastycznego podejścia-rozszerzenia instrumentu zaliczkowego również na projekty nieinwestycyjne oraz dodania ustępu umożliwiającego państwu członkowskiemu udzielanie zaliczek ze środków krajowych w oparciu o inne niż gwarancja bankowa zabezpieczenia na własne ryzyko

EFRRROW (5)

■ Wsparcie przygotowawcze:

■ Pakiet startowy LEADER dla nowych LGD

- Budowanie zdolności

- Wdrażanie małych projektów pilotażowych

■ Budowanie zdolności, szkolenie i tworzenie sieci kontaktów w celu przygotowania i wdrożenia LSR

- okres przejściowy?

- koszty kwalifikowalne

- rozporządzenie wykonawcze KE

EFRROW (6)

- Nie należy się ograniczać do standardowych działań
- Operacje powinny przyczyniać się do osiągnięcia jednego lub kilku priorytetów rozwoju obszarów wiejskich
- Konieczna koordynacja wsparcia z różnych funduszy

EFROW (7)

■ Współpraca

- Projekty: międzyterytorialne, transnarodowe
 - także z LGD krajów trzecich i obszarów miejskich
 - ciągły nabór, gdy LGD nie wybiera projektów
- Techniczne wsparcie przygotowawcze dla projektów
 - warunek: LGD wykazuje, że planuje realizację konkretnego projektu
- Podane do publicznej wiadomości:
 - procedury administracyjne dotyczące wyboru projektów transnarodowych
 - wykaz kosztów kwalifikowalnych
- Zatwierdzenie projektu w ciągu 4 miesięcy

EFRRROW (8)

■ Koszty bieżące

- operacyjne
- personelu
- szkoleń
- związane z kształtowaniem wizerunku
- finansowe
- związane z tworzeniem sieci kontaktów
 - związane z zarządzaniem realizacją LSR przez LGD

■ Koszty aktywizacji obszaru

- działania informacyjne dotyczące LSR
- działania związane z rozwojem projektu
 - koszty kwalifikowalne
 - rozporządzenie wykonawcze KE

EFRRROW (9)

■ Wspieranie metodą LEADER (CLLD)

- obowiązkowe tylko w ramach EFRRROW

- minimalny alokacja - 5%

■ wkład EFRRROW

- maksymalnie 80%

- 90% w przypadku regionów o niskim poziomie rozwoju

Dziękuję za uwagę